

De relatie tussen diaconie en Caritas

Recent is er op twee locaties in het Aartsbisdom Utrecht (Soest en Borne) een basiscursus Caritas aangeboden. Bijna 40 belangstellenden bezochten deze bijeenkomsten. Veelgehoorde vragen gingen over het zogenaamde *unique selling point* (een begrip uit de marketing) van Caritas en de relatie tussen diaconie en Caritas.

Het *unique selling point* van Caritas laat zich als volgt omschrijven: Caritas is onderscheidend ten opzichte van maatschappelijke organisaties die zich bezighouden met minderbedeelden. Caritas wordt in een parochie onder andere vorm gegeven door een Parochiële Caritas Instelling (PCI). Een PCI is een kerkelijke instelling die gestalte geeft aan de opdracht van de Kerk om dienstbaar te zijn aan de samenleving door aandacht te wijden aan de concrete noden van personen en groepen van personen. Parochiële Caritas Instellingen bieden directe, lokale en persoonlijke hulp gecombineerd met een sterk netwerk vanuit de katholieke gemeenschap. Het is vooral een combinatie van lokale, persoonlijke en laagdrempelige hulp vanuit christelijke naastenliefde.

Twee pauselijke documenten zijn richtinggevend voor Caritas: de encycliek (pauselijk document) 'Deus caritas est', die handelt over de liefde van God en de vervulling van naastenliefde in zelfgave. De apostolische exhortatie 'Dilexi te' is een aansporing of bemoediging die gaat over de christelijke roeping om minderbedeelden lief te hebben en te dienen. Het document vertrekt vanuit het idee dat Christus zich bijzonder identificeert met armen en lijdenden. De zorg voor armen behoort tot de kern van het christelijk geloof.

Het verschil tussen diaconie en Caritas zit vooral in de kerkelijke traditie en de manier waarop hulp wordt georganiseerd, al betekenen ze allebei in de kern: zorgen voor mensen in nood. Caritas komt uit de rooms-katholieke traditie. Het betekent letterlijk 'liefde' of naastenliefde (van het Latijn *caritas*). Zij is georganiseerd in PCI-en en kent als nationale organisatie het Officium Caritatis en als internationale organisatie Caritas Internationalis.

Caritas richt zich ook op hulp aan armen, zieken en kwetsbaren, maar met nadruk op barmhartigheid als geloofsprincipe. In de praktijk doen diaconie en Caritas vaak vergelijkbaar werk, alleen vanuit verschillende tradities en structuren.

Diocesaan diaconaal werker Tom van Vilsteren